

ЗАКОН за администрацията

Обн., ДВ, бр. 130 от 5.11.1998 г., в сила от 6.12.1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд на РБ от 21.01.1999 г. - бр. 8 от 29.01.1999 г.; доп., бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.08.1999 г., изм., бр. 64 от 4.08.2000 г., в сила от 4.08.2000 г., бр. 81 от 6.10.2000 г., в сила от 1.01.2001 г., изм. и доп., бр. 99 от 20.11.2001 г., в сила от 20.11.2001 г., попр., бр. 101 от 23.11.2001 г., изм., бр. 95 от 28.10.2003 г., изм. и доп., бр. 19 от 1.03.2005 г., бр. 24 от 21.03.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 69 от 25.08.2006 г., изм., бр. 102 от 19.12.2006 г., изм. и доп., бр. 46 от 12.06.2007 г., в сила от 13.06.2008 г., доп., бр. 78 от 28.09.2007 г., бр. 43 от 29.04.2008 г., изм. и доп., бр. 94 от 31.10.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., доп., бр. 42 от 5.06.2009 г., изм. и доп., бр. 24 от 26.03.2010 г., изм., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 10.12.2010 г., бр. 69 от 8.09.2011 г., в сила от 8.09.2011 г., изм. и доп., бр. 15 от 21.02.2012 г., изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., доп., бр. 17 от 21.02.2013 г., изм., бр. 19 от 5.03.2014 г., в сила от 5.03.2014 г., изм. и доп., бр. 27 от 25.03.2014 г., в сила от 25.03.2014 г., доп., бр. 60 от 7.08.2015 г., изм. и доп., бр. 96 от 9.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., доп., бр. 50 от 1.07.2016 г., в сила от 1.07.2016 г., изм. и доп., бр. 57 от 22.07.2016 г., изм., бр. 98 от 9.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., изм. и доп., бр. 85 от 24.10.2017 г., доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм., бр. 7 от 19.01.2018 г., бр. 21 от 13.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., бр. 53 от 20.06.2023 г., в сила от 10.06.2023 г., бр. 80 от 19.09.2023 г., в сила от 19.09.2023 г., бр. 84 от 6.10.2023 г., в сила от 6.10.2023 г., доп., бр. 88 от 20.10.2023 г., в сила от 20.10.2023 г., бр. 33 от 12.04.2024 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда структурата на администрацията, основните принципи на организация на нейната дейност, длъжностите в нея и основните изисквания за заемането им.

(2) Този закон урежда правомощията на органите на изпълнителната власт, структурата и организацията на дейността на тяхната администрация.

(3) Този закон се прилага, доколкото не е установено друго в специални закони, и за администрацията на другите органи на държавна власт, предвидени в Конституцията, и за органите на местното самоуправление.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Администрацията осъществява своята дейност при спазване на следните принципи:

1. законност;
2. откритост и достъпност;
3. отговорност и отчетност;
4. ефективност;
5. субординация и координация;
6. предвидимост;
7. (нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) обективност и безпристрастност;
8. (нова - ДВ, бр. 85 от 2017 г.) непрекъснато усъвършенстване на качеството.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Администрацията осъществява своята дейност в интерес на обществото и в съответствие с Конституцията и с другите нормативни актове.

(3) При осъществяване на своята дейност администрацията е длъжна да предоставя информация на гражданите, юридическите лица и органите на държавната власт по ред, определен със закон.

(4) Администрацията е длъжна да дава отговор на гражданите и юридическите лица на отправени от тях запитвания, молби, жалби, предложения и сигнали по въпроси, които представляват техен законен интерес, по ред, определен със закон.

(5) Служителите в администрацията носят отговорност за своите действия по ред, определен със закон.

(6) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Администрацията планира и изпълнява дейността си по начин, който води до постигане на висок обществен резултат при възможно най-икономично използване на ресурсите.

(7) (Предишна ал. 6, доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Органите на държавната власт координират дейността си за осъществяване на единна държавна политика и извършват консултации със социални партньори, с представители на частния сектор и с представители на гражданското общество.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., доп., бр. 15 от 2012 г.) Органите на държавната власт на Република България осъществяват общото ръководство на съответната им администрация.

Глава втора

УСТРОЙСТВО НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

Чл. 4. (1) Администрацията е организирана в дирекции.

(2) Дирекциите, които имат териториални звена, се наричат главни дирекции.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) Към главните дирекции и дирекциите могат да се създават отдели. В администрацията на Министерския съвет могат да се създават и самостоятелни отдели.

(4) При необходимост към отделите могат да се създават сектори.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Според разпределението на дейностите, които извършва при подпомагане на органа на държавна власт, администрацията е обща и специализирана.

(2) Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на органа на държавна власт като ръководител на съответната администрация, създава условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване.

(3) Специализираната администрация подпомага осъществяването на правомощията на органа на държавна власт, свързани с неговата компетентност.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм., бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) Общите правила за организацията на административното обслужване в администрацията се определят с наредба, приета от Министерския съвет, а неуредените въпроси - с вътрешни правила, утвърдени от главния секретар, съответно от постоянния секретар на отбраната и от секретаря на общината, а за Министерството на вътрешните работи – от министъра на вътрешните работи или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Организациите, овластени да извършват административни услуги или предоставящи обществени услуги, определят организацията за административното обслужване в своите вътрешни актове, освен ако в закон е предвидено друго.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г., изм., бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) Длъжностните лица, които предоставят или извършват административни услуги по § 1, т. 2, букви "в", "г" и "д" от допълнителната разпоредба, са длъжни да ги предоставят или извършват в срок не по-дълъг от 30 дни, освен ако в специален закон е предвидено друго.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 42 от 2009 г., изм., бр. 24 от 2010 г.) Органите на изпълнителната власт осъществяват контрол за спазване на правилата за административно обслужване.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Когато нормативен акт не определя конкретно органа или организацията, която да осъществи административното обслужване, административната услуга се извършва от органа, на който е възложено прилагането на съответния акт, или от организацията, която осъществява съответната дейност.

(6) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) Административните органи сключват помежду си споразумения за интеграция на предоставяните услуги чрез изграждане на общи центрове за услуги.

(7) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) Министерският съвет може да създава центрове за комплексно административно обслужване. Структурата и организацията на дейността на центровете се уреждат с наредбата по ал. 1.

Чл. 6. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

Чл. 7. (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 19 от 2005 г., бр. 24 от 2006 г.) (1) Общата администрация включва следните звена:

1. "Канцелария";
2. "Финансово-стопански дейности";
3. "Правни дейности";
4. "Управление на собствеността";
5. "Човешки ресурси";
6. (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) "Управление при отбранително-мобилизационна подготовка";
7. "Информационно обслужване и технологии";
8. "Административно обслужване".

(2) В общата администрация могат да бъдат включени и звена, осъществяващи протоколни функции и връзките с обществеността.

(3) Когато числеността на администрацията не е достатъчна за обособяване на самостоятелни звена по ал. 1 и 2, функциите им се изпълняват от друго звено в общата администрация.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Административното ръководство на администрацията на органа на държавна власт се осъществява от главен секретар, съответно от секретар на община.

(2) Главният секретар ръководи съответната администрация, като координира и контролира административните звена за точното спазване на нормативните актове и на законните разпореждания на органа на държавна власт и отговаря за планирането и отчетността при изпълнение на ежегодните цели на администрацията.

(3) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) Главният секретар се назначава от съответния орган на държавна власт.

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 10. (1) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Административното ръководство на звената в администрацията се осъществява от главен директор - за главна дирекция, директор - за дирекция, началник - за отдел, и началник - за сектор. Главните директори могат да бъдат подпомагани от заместник главни директори.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Наименованията и броят на главните дирекции и дирекции в общата и специализираната администрация, техните функции и числеността на персонала в тях се определят с устройствения правилник на съответната администрация.

Глава трета

ДЛЪЖНОСТИ В АДМИНИСТРАЦИЯТА

Чл. 12. (1) Дейността на администрацията се осъществява от държавни служители и лица, работещи по трудово правоотношение.

- (2) Редът за назначаването и статутът на държавните служители се определят със закон.
(3) Служителите по трудов договор в администрацията се назначават по Кодекса на труда.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., доп., бр. 57 от 2016 г.) Държавните служители и лицата, работещи по трудово правоотношение, заемат длъжности, чиито наименования се определят в Класификатора на длъжностите в администрацията. В класификатора се посочват и разпределението на длъжностите в длъжностни нива, минималните изисквания за степен на завършено образование и ранг или професионален опит, необходими за заемането на всяка длъжност, както и видът на правоотношението, по което тя се заема.

(2) Според функциите, които се изпълняват, длъжностите в администрацията са:

1. ръководни;
2. експертни;
3. технически.

(3) Лице, заемащо ръководна длъжност в администрацията, не може да я осъществява по трудово правоотношение.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 78 от 2007 г.) (1) Дипломатическите служители от дипломатическата служба заемат длъжности, чиито наименования се определят в класификатор на дипломатическите длъжности.

(2) Дипломатическите длъжности са:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 8.09.2011 г.) ръководни;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 8.09.2011 г.) координационни;
3. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 8.09.2011 г.) експертни.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 8.09.2011 г.) Ръководните дипломатически длъжности са посочени в категория "А" на класификатора на дипломатическите длъжности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 8.09.2011 г.) Координационните дипломатически длъжности са посочени в категория "Б" на класификатора на дипломатическите длъжности.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 8.09.2011 г.) Експертните дипломатически длъжности са посочени в категория "В" на класификатора на дипломатическите длъжности.

(6) Длъжностните категории имат нива в зависимост от възложените служебни задължения и необходимите за тяхното изпълнение професионална квалификация и професионален опит.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г., бр. 95 от 2003 г., доп., бр. 57 от 2016 г.) За заемане на определена длъжност в администрацията са необходими задължителна минимална степен на завършено образование и професионален опит или ранг.

(2) Основните изисквания за заемане на длъжност в администрацията се определят със закон.

(3) С устройствения правилник на съответната администрация могат да се определят и допълнителни изисквания.

(4) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Изискването за липса на осъждане при назначаване на длъжност в администрацията се установява служебно от органа по назначаването.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.) Степента на завършено образование и квалификация, както и професионалният опит се удостоверяват с официални документи.

Чл. 16. (Отм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 17. (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2001 г., отм., бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.) (1) (Предишен текст на чл. 18 - ДВ, бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) В администрацията могат да се назначават стажанти по ред, определен в закон, като прослуженото време им се признава за служебен стаж.

(2) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) В администрацията се провеждат стажове за студенти.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.) Общите правила за организацията и провеждането на студентските стажове в администрацията се определят с наредба, приета от Министерския съвет, а неуредените въпроси – с вътрешни правила, утвърдени от главния секретар, съответно от постоянния секретар на отбраната и от секретаря на общината, а за Министерството на вътрешните работи – от министъра на вътрешните работи или от оправомощено от него длъжностно лице.

Глава четвърта

ОРГАНИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ

Чл. 19. (1) Органите на изпълнителната власт са централни и териториални.

(2) Централни органи на изпълнителната власт са:

1. Министерският съвет;
2. министър-председателят;
3. заместник министър-председателите;
4. министрите.

(3) Териториални органи на изпълнителната власт са:

1. областните управители;
2. (доп. - ДВ, бр. 69 от 2006 г.) кметовете на общини, на райони и на кметства и кметските наместници.

(4) За органи на изпълнителната власт се считат и:

1. председателите на държавните агенции;
2. държавните комисии;
3. изпълнителните директори на изпълнителните агенции;
4. ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт.

(5) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) Заместник-министрите, посочените в ал. 4 еднолични органи и техните заместници и членове на колегиални органи, областните управители и заместник областните управители трябва да имат висше образование с минимална образователно-квалификационна степен "магистър".

(6) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г., предишна ал. 5, бр. 57 от 2016 г.) За еднолични органи, техни заместници и членове на колегиални органи по ал. 4 могат да бъдат назначавани лица - български граждани, с доказан професионален опит в съответната област и които не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани.

(7) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г., изм., бр. 94 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., предишна ал. 6, изм., бр. 57 от 2016 г.) Министър-председателят, заместник министър-председателите, министрите, заместник-министрите, посочените в ал. 4 еднолични органи и техните заместници и членове на колегиални органи, областните управители и заместник областните управители не могат да:

1. заемат друга държавна длъжност;
2. упражняват търговска дейност или да са управители, търговски пълномощници, търговски представители, прокуристи, търговски посредници, ликвидатори или синдици;
3. са членове на орган на управление или контрол на юридическо лице с нестопанска цел, търговско дружество или кооперация;
4. упражняват свободна професия, с изключение на научна или преподавателска дейност или упражняване на авторски и сродни права;
5. (нова - ДВ, бр. 17 от 2013 г.) бъдат ръководители на предизборен щаб на партия, коалиция от партии или инициативен комитет;
6. (нова - ДВ, бр. 17 от 2013 г., отм., бр. 19 от 2014 г., в сила от 5.03.2014 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 82 от 2012 г., предишна ал. 7, изм., бр. 57 от 2016 г.) Министър-председателят, заместник министър-председателите и

министрите, когато по силата на закон или акт на Министерския съвет участват в съвети, комитети, комисии, органи на управление или контрол на фондове, сметки и други, не получават възнаграждение. Заместник-министрите, посочените в ал. 4 еднолични органи и техните заместници и членове на колегиални органи, областните управители и заместник областните управители могат да участват като представители на държавата или общината в съвети, комитети, одитни комитети, комисии, работни групи, органи на управление или контрол на търговските дружества с държавно или общинско участие в капитала, органи на управление или контрол на фондове, сметки и други, които не са юридически лица, или органи на управление и контрол на юридическите лица, създадени със закон или вътрешноведомствен акт, за което не получават възнаграждение.

(9) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 24 от 2006 г., предишна ал. 7, бр. 94 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., предишна ал. 8, бр. 57 от 2016 г.) Органите по ал. 4 издават индивидуални административни актове.

(10) (Нова – ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Изискването за липса на осъждане при избирането или назначаването на органите на изпълнителната власт и техните заместници се установява служебно от органа по назначаването.

Чл. 19а. (Нов - ДВ, бр. 67 от 1999 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 69 от 2006 г.) Министър-председателят, заместник министър-председателите, министрите, заместник-министрите, посочените в чл. 19, ал. 4 еднолични органи и техните заместници и членове на колегиални органи, областните управители, заместник областните управители, кметовете на общини, на райони и на кметства, кметските наместници, заместник-кметовете на общини и на райони имат всички права по трудово правоотношение освен тези, които противоречат или са несъвместими с тяхното правно положение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Правоотношенията със заместник-министрите, областните управители, заместник областните управители, както и с посочените в чл. 19, ал. 4 еднолични органи, техните заместници и членовете на колегиални органи, могат да бъдат прекратени без предизвестие от органа, който ги назначава, съответно определя, по негова преценка.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г., изм., бр. 7 от 2018 г., бр. 84 от 2023 г., в сила от 6.10.2023 г.) Правоотношенията със заместник-министрите, областните управители, заместник областните управители, както и с посочените в чл. 19, ал. 4 еднолични органи, техните заместници и членовете на колегиални органи, се прекратяват без предизвестие от органа, който ги назначава, съответно определя, при неизпълнение на задължението по чл. 50, ал. 3 от Закона за противодействие на корупцията и при установяване на конфликт на интереси или при влизането в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по реда на Закона за противодействие на корупцията.

Чл. 20. (1) Министерският съвет е централен колегиален орган на изпълнителната власт с обща компетентност.

(2) Структурата и съставът на Министерския съвет се приемат с решение на Народното събрание по предложение на министър-председателя.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Министерският съвет формулира, разработва и осъществява държавната политика в съответствие със своите конституционни правомощия и със законите на Република България. Министерският съвет приема програма за стратегическите цели и приоритети за срока на своето управление.

(4) Въз основа и в изпълнение на законите Министерският съвет приема постановления, разпореждания и решения. С постановления Министерският съвет приема и правилници, и наредби.

(5) Министерският съвет определя с постановление правомощията на министрите извън тези, определени със закон.

(6) (Обявена за противоконституционна от КС на РБ в частта относно думите "по предложение на министър-председателя" - ДВ, бр. 8 от 1999 г., изм., бр. 99 от 2001 г.) Министерският съвет отменя незаконосъобразните или неправилните актове на министрите.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) (1) Министерският съвет може да създава съвети като постоянно действащи консултативни органи на правителството, осигуряващи координация в сферата на изпълнителната власт, както и сътрудничество с други държавни органи, органи на местното самоуправление и с неправителствени организации при определянето и провеждането на държавната политика в дадена област или по особено важни въпроси от обществена значимост.

(2) Съветите по ал. 1 се ръководят от министър-председателя или от друг член на правителството и включват еднолични органи на изпълнителната власт или техни заместници, както и членове на колегиални органи на изпълнителната власт.

(3) Членове на съветите могат да бъдат и други държавни органи при предварително изразено от тях съгласие.

(4) За участие в съветите могат да се привличат и представители на органи на местното самоуправление при предварително изразено от тях съгласие.

(5) За участие в съветите могат да се привличат и неправителствени организации, имащи отношение към дейността на съответния съвет. В постановлението за създаване на съвета могат да се предвиждат критерии за кандидатстване на организациите.

(6) Съветите се състоят от председател и членове. Когато това е предвидено в постановлението за създаването им, съветите формират основен състав от постоянни членове по ал. 2 - 5 и разширен състав, включващ ръководителите на работните групи по чл. 22, ал. 2 и наблюдатели от организации по ал. 5. Наблюдателите участват в работата на съвета без право на глас.

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 81 от 2000 г., нов, бр. 15 от 2012 г.) (1) Съветите организират и осъществяват определените им задачи въз основа на приета от тях годишна работна програма.

(2) Съветите могат да създават работни групи за изготвяне на проекти на стратегически документи и нормативни актове или на други експертни предложения по конкретни въпроси, свързани с компетентността им. В състава на работните групи могат да се включват служители в администрациите на органите по чл. 21, ал. 2, 3 и 4 и експерти на организациите по чл. 21, ал. 5.

(3) Финансовото осигуряване на дейността на съвета е за сметка на бюджета на администрацията по чл. 22а, ал. 1. Председателят, членовете и наблюдателите не получават възнаграждение за участието си в съвета.

(4) Съветите представят ежегоден доклад за дейността си пред Министерския съвет.

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) (1) Съвет се създава, преобразува се и се закрива с постановление на Министерския съвет въз основа на мотивирано предложение. В постановлението за създаване на съвета се определят неговите задачи и структурен състав, както и администрацията, осигуряваща експертното и техническото му подпомагане.

(2) Организацията на дейността на съветите се урежда с правилник, приет от Министерския съвет, доколкото друго не е предвидено в постановлението по ал. 1.

(3) Правилникът по ал. 2 се прилага и от съвети, създадени със закон или по реда на чл. 45, ал. 1, чл. 47, ал. 8 и чл. 54, ал. 8, доколкото това е предвидено в техния устройствен акт.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) (1) Съветите се подпомагат в своята дейност от секретариати, които са административни звена в специализираната администрация, на които са възложени функции на секретариат, или самостоятелни административни звена в нея.

(2) Дейността на секретариата се ръководи и организира от секретар на съвета, който може да бъде и член на съвета.

Чл. 23. (1) Министър-председателят е централен едноличен орган на изпълнителната власт с обща компетентност.

(2) Министър-председателят представлява Министерския съвет, свиква и председателства заседанията на Министерския съвет.

- (3) Министър-председателят ръководи общата политика и текущата дейност на Министерския съвет и носи отговорност за тях пред Народното събрание.
- (4) Министър-председателят определя правомощията и ресорите на заместник министър-председателите.
- (5) Министър-председателят координира работата на заместник министър-председателите и на министрите.
- (6) Министър-председателят назначава и освобождава от длъжност заместник-министрите.

Чл. 24. (1) (Доп. – ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 20.10.2023 г.) Правомощията на министър-председателя в негово отсъствие от страната или когато ползва законно установен отпуск, за всеки конкретен случай се изпълняват от определен от него с писмена заповед заместник министър-председател. При отсъствие от страната или ползване на законоустановен отпуск, или при невъзможност за упълномощаване на заместник министър-председател, правомощията на министър-председателя за всеки конкретен случай се изпълняват от оправомощен от него с писмена заповед министър.

(2) Заместник министър-председателите изпълняват правомощията, които са им възложени от министър-председателя в определените им ресори.

Чл. 25. (1) Министърът е централен едноличен орган на изпълнителната власт със специална компетентност и ръководи отделно министерство.

(2) Министърът ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика според своите правомощия.

(3) С решение на Народното събрание по предложение на министър-председателя в състава на Министерския съвет могат да бъдат включени и министри, които не ръководят министерства.

(4) Министрите издават правилници, наредби, инструкции и заповеди.

Чл. 26. (1) Заместник-министрите подпомагат министъра при осъществяването на политическата програма на правителството, при разработването на проекти за нормативни актове и при изпълнението на неговите правомощия.

(2) Със заповед министърът делегира правомощия на своите заместници и определя техните функции.

Чл. 27. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 24 от 2006 г.) (1) Министър-председателят, заместник министър-председателите, министрите, председателите на държавни агенции и областните управители създават на свое пряко подчинение политически кабинет.

(2) Политическият кабинет е организационна структура със съвещателни, контролни и информационно-аналитични функции, която подпомага съответния орган на изпълнителната власт при определянето и провеждането на правителствената политика в сферата на неговите правомощия, както и при представянето ѝ пред обществото.

(3) За реализирането на програмата на Министерския съвет политическият кабинет предлага на органа на изпълнителната власт стратегически приоритети, цели и решения, свързани с неговата компетентност, и следи за тяхното изпълнение.

(4) Политическият кабинет организира и връзките на органа на изпълнителната власт с другите държавни органи и с обществеността.

Чл. 28. (Доп. - ДВ, бр. 67 от 1999 г., изм. и доп., бр. 99 от 2001 г., попр., бр. 101 от 2001 г., изм., бр. 24 от 2006 г.) (1) Работата на политическия кабинет се организира от началник на кабинета.

(2) В политическия кабинет на министър-председателя се включват началникът на кабинета, говорителят, парламентарният секретар и ръководителят на звеното за връзки с обществеността. В политическия кабинет на министъра се включват заместник-министрите, началникът на кабинета, парламентарният секретар и ръководителят на звеното за връзки с обществеността, а в политическия кабинет на министъра на външните работи - и говорител.

В политическия кабинет на председателя на държавна агенция се включват заместник-председателите и експертът, отговарящ за връзките с обществеността. В политическия кабинет на областния управител се включват заместник областните управители и експертът, отговарящ за връзките с обществеността.

(3) Съставът на политическите кабинети на заместник министър-председателите, както и броят и видът на длъжностите на служителите към политическите кабинети, се определят с Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

(4) Дейността на политическите кабинети на министър-председателя и на министрите се подпомага от съветници по определени въпроси, които не могат да изпълняват функции на управление, от експерти и от технически сътрудници.

(5) Началникът на кабинета, парламентарният секретар, говорителят, съветниците и експертите по ал. 4, техническите сътрудници, както и служителите по ал. 3, осъществяват своите задължения въз основа на трудов договор, сключен със съответните органи по чл. 27, ал. 1.

(6) Правоотношенията с лицата по ал. 5, както и с ръководителя на звеното или с експерта за връзки с обществеността, се прекратяват по преценка на съответния орган на изпълнителната власт или с прекратяването на пълномощията му.

(7) Органът на изпълнителната власт може да възложи на началника на кабинета отделни свои правомощия по трудовите правоотношения на членовете, съветниците, експертите и техническите сътрудници към политическия кабинет, с изключение на назначаването и прекратяването на правоотношението, както и налагането на дисциплинарни наказания.

Чл. 29. (1) Областният управител е едноличен орган на изпълнителната власт в областта, който осъществява държавното управление по места и осигурява съответствие между националните и местните интереси при провеждане на регионалната политика.

(2) При осъществяване на своята дейност областният управител се подпомага от заместник областни управители и от областна администрация.

(3) Областният управител се определя с решение на Министерския съвет.

(4) (Обявена за противоконституционна от КС на РБ в частта относно думите "Областният управител и" - ДВ, бр. 8 от 1999 г., изм., бр. 99 от 2001 г.) Заместник областните управители се назначават от министър-председателя.

(5) (Обявена за противоконституционна от КС на РБ - ДВ, бр. 8 от 1999 г., отм., бр. 99 от 2001 г.).

Чл. 30. (1) Областният управител определя правомощията и ресора на заместник областните управители.

(2) В отсъствие на областния управител той се замества от определен от него с писмена заповед заместник областен управител.

Чл. 31. (1) (Предишен текст на чл. 31 - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Областният управител:

1. провежда държавната политика в областта, координира работата на органите на изпълнителната власт и на техните администрации на територията на областта и взаимодействието им с местната власт;

2. (изм. – ДВ, бр. 21 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.) осигурява съответствие между националните и местните интереси, организира разработването и изпълнението на стратегии и програми, осъществява взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация;

3. отговаря за опазването и защитата на държавната собственост на територията на областта;

4. осигурява спазването на законността на територията на областта и осъществява административен контрол по изпълнението на административните актове;

5. упражнява контрол по законосъобразността на актовете и действията на органите на местното самоуправление и местната администрация;

6. (нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) осъществява връзка с териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт на територията на областта и контролира изпълнението на актовете и действията на ръководителите им;
7. (нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) координира и контролира дейността на териториалните звена на министерствата и на другите административни структури, които осъществяват административно обслужване на територията на областта, независимо от тяхната йерархическа подчиненост;
8. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) координира и контролира изпълнението на актовете и действията на ръководителите на териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт на територията на областта;
9. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2005 г., предишна т. 7, бр. 24 от 2006 г., изм., бр. 102 от 2006 г., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) организира и ръководи дейностите по защитата на населението, културните и материалните ценности, околната среда при бедствия;
10. (нова - ДВ, бр. 19 от 2005 г., предишна т. 8, бр. 24 от 2006 г., изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) председателства съвета по сигурност;
11. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 19 от 2005 г., предишна т. 9, бр. 24 от 2006 г.) осъществява международните контакти на областта на регионално ниво.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Ръководителите на териториални звена на централната администрация на изпълнителната власт на територията на областта, кметовете и председателите на общинските съвети предоставят исканите от областния управител информация и документи във връзка с изпълнение на правомощията му по ал. 1, освен когато те съставляват държавна или служебна тайна.

Чл. 32. (1) Областният управител издава заповеди в границите на предоставените му правомощия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2006 г.) Областният управител може да оспорва незаконосъобразни актове на общинските съвети по реда на Закона за местното самоуправление и местната администрация. Той може да отменя незаконосъобразни актове на кметовете на общини в 14-дневен срок от получаването им или от сезирането му.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Заповедите на областния управител по ал. 1 и 2 могат да се обжалват пред съответния административен съд.

Чл. 33. (1) Кметът на общината е орган на изпълнителната власт в общината.

(2) Кметът на община се избира от населението на съответната община по ред, определен със закон, за срок четири години.

(3) В своята дейност кметът се ръководи от закона, от актовете на общинския съвет и от решенията на населението.

(4) Правомощията на кмета се определят със закон.

Чл. 33а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) В изпълнение на стратегическите цели органите на изпълнителната власт поставят ежегодни цели за дейността на съответната администрация и осъществяват контрол за тяхното изпълнение.

Глава пета

АДМИНИСТРАЦИЯ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ

Чл. 34. При осъществяване на своите правомощия органите на изпълнителната власт се подпомагат от администрация.

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Министерският съвет с постановление създава, преобразува и закрива административни структури, които не са предвидени от Конституцията.

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Администрацията на изпълнителната власт обхваща администрацията на Министерския съвет, министерствата, държавните агенции,

администрацията на държавните комисии, изпълнителните агенции, областните и общинските администрации и други административни структури, създадени с нормативен акт, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт.

Чл. 37. Администрацията на изпълнителната власт е централна и териториална.

Чл. 38. (1) Централната администрация на изпълнителната власт включва:

1. администрацията на Министерския съвет;
2. министерствата;
3. държавните агенции;
4. администрацията на държавните комисии;
5. изпълнителните агенции;
6. (нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) административните структури, създадени с нормативен акт, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт.

(2) Териториалната администрация на изпълнителната власт включва:

1. областната администрация;
2. общинската администрация;
3. (нова - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) специализирани териториални администрации, създадени като юридически лица с нормативен акт.

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

Чл. 40. (1) Администрацията на Министерския съвет осигурява текущата дейност на Министерския съвет и подготовката на неговите заседания.

(2) При изпълнение на своите функции администрацията на Министерския съвет осъществява координация на дейността на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Администрацията на Министерския съвет е самостоятелно юридическо лице на бюджетна издръжка.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г., бр. 15 от 2012 г.) Общото ръководство на администрацията на Министерския съвет се осъществява от министър-председателя.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.).

(6) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Администрацията на Министерския съвет се представлява от министър-председателя или от овластено от него лице.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2003 г.) Министър-председателят е орган по назначаването на държавните служители в администрацията на Министерския съвет.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., отм., бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 41. Организацията на работа на Министерския съвет, структурата, съставът и функциите на отделните звена в неговата администрация се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 42. (1) Министерството е администрация, която подпомага дейността на министъра.

(2) Министерството е юридическо лице на бюджетна издръжка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) Общото ръководство на министерството се осъществява от съответния министър. Министерството като администрация се представлява от министъра или от овластено от него длъжностно лице.

(4) Устройствовият правилник на министерството се приема от Министерския съвет по предложение на съответния министър.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2003 г.) Министърът е орган по назначаването на държавните служители в министерството.

(6) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., отм., бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 43. Броят на заместник-министрите се определя с устройствовия правилник на министерството.

Чл. 44. За изпълнение на своите правомощия министърът може да създава териториални административни звена на свое подчинение, които са организирани като дирекции в състава на областната администрация.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., бр. 15 от 2012 г.) При осъществяване на своята дейност министърът може да създава съвети като експертни консултативни звена за решаване на проблеми от специалната му компетентност, както и работни групи за изпълнение на конкретни задачи.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., изм., бр. 15 от 2012 г.) Съветите по ал. 1 могат да включват експерти, както и представители на неправителствени организации, имащи отношение към дейността на съответното министерство.

(3) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) Министърът може да създава работни групи за изготвяне на законопроект или проект на акт от компетентността на правителството, за чийто вносител той е определен. В състава на работната група могат да бъдат включени и служители от други администрации със съгласието на съответния главен секретар, съответно на постоянния секретар на отбраната и на постоянния секретар на Министерството на външните работи.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., предишна ал. 3, бр. 15 от 2012 г.) Дейността на съветите и работните групи се обслужва от административните звена на министерството.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., предишна ал. 4, бр. 15 от 2012 г.) Министърът представя в Министерския съвет ежегоден доклад за дейността на своето министерство и подчинените му административни структури.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., изм. и доп., бр. 94 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 24 от 2010 г.) (1) В министерството се създава инспекторат на пряко подчинение на министъра за осъществяване на административен контрол.

(2) Дейността на инспектората е насочена към пълно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на мерки за тяхното разрешаване с цел:

1. предотвратяване и отстраняване на нарушения при функционирането на администрацията;
2. независима и обективна оценка на дейността на администрацията;
3. подобряване работата на администрацията.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Инспекторатът осъществява дейността си съгласно вътрешни правила, утвърдени от съответния орган на изпълнителната власт въз основа на наредбата по чл. 46б, ал. 2.

(4) Инспекторатът:

1. (изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) извършва планови и извънпланови проверки на структури, дейности и процеси в администрацията;
2. прави оценка на корупционния риск и предлага мерки за ограничаването му;
3. събира и анализира информация и извършва проверки за установяване на нарушения, прояви на корупция и неефективна работа на администрацията;
4. следи за спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работата от служителите на администрацията;
5. може да предлага образуване на дисциплинарно производство при констатирани нарушения на служебните задължения, както и на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация;
6. извършва проверка на сигналите срещу незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от администрацията;
7. (изм. – ДВ, бр. 7 от 2018 г., бр. 84 от 2023 г., в сила от 6.10.2023 г.) осъществява контрол и извършва проверки по Закона за противодействие на корупцията;
8. съставя актове за установяване на административни нарушения при констатирани нарушения от страна на служителите от администрацията, когато е предвидено в закон;
9. изпраща сигнали до органите на прокуратурата, когато при проверки установи данни за извършено престъпление;

10. прави предложения за нови или за изменение на вътрешноведомствени актове, регламентиращи организацията на работата и дейността на администрацията;
11. (нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) извършва проверки по предоставянето на административни услуги;
12. (предишна т. 11 – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) осъществява други функции във връзка с административния контрол, произтичащи от нормативни актове или възложени от органа на изпълнителната власт.
- (5) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., доп., бр. 60 от 2015 г.) Инспекторатът в министерството осъществява административен контрол върху дейността на второстепенните разпоредители с бюджет, освен в случаите, когато в закон е определено друго.
- (6) В администрациите, които не се обхващат от контрола по ал. 5, се създават инспекторати.
- (7) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Инспекторатите изготвят стратегически и годишен план за дейността си, които се утвърждават от съответния ръководител на административната структура, а за Главния инспекторат – от министър-председателя.
- (8) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Инспекторатите ежегодно представят отчет за дейността си пред съответния ръководител на административната структура, а Главният инспекторат – пред министър-председателя.
- (9) (Предишна ал. 7 – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Инспекторатът изпраща на Главния инспекторат ежегодно до 1 март доклад за извършените проверки по ал. 4 през предходната година.
- (10) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Инспекторатът не извършва проверки в търговските дружества с държавно участие в капитала и държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.
- (11) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Инспекторатът не извършва проверки относно бюджетната дисциплина.

Чл. 46а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) В администрацията на Министерския съвет се създава Главен инспекторат на пряко подчинение на министър-председателя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 24 от 2010 г., изм., бр. 85 от 2017 г.) Главният инспекторат:

1. координира и подпомага дейността на инспекторатите;
2. дава оценка относно дейността на инспекторатите по ред, определен с наредбата по чл. 46б, ал. 2;
3. координира и подпомага изпълнението на държавната антикорупционна политика;
4. (изм. – ДВ, бр. 7 от 2018 г., бр. 84 от 2023 г., в сила от 6.10.2023 г.) осъществява контрол и извършва проверки по Закона за противодействие на корупцията, както и за други нарушения на служебните задължения;
5. разглежда постъпили сигнали за корупция на органи на изпълнителната власт и държавни служители на ръководна длъжност, извършва проверки и информира министър-председателя за резултатите;
6. изпълнява функциите по чл. 46, ал. 4 по отношение на администрацията на Министерския съвет и второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на Министерския съвет;
7. осъществява други функции, определени с Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация или възложени му от министър-председателя.

(3) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2010 г., изм., бр. 85 от 2017 г.) Главният инспекторат представя на министър-председателя ежегодно до 30 април обобщен доклад за извършените проверки, изготвен въз основа на докладите по чл. 46, ал. 9.

Чл. 46б. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) За ръководител на инспекторат и за инспектори се назначават лица, които:

1. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г.) отговарят на изискванията, установени с Класификатора на длъжностите в администрацията, относно професионалния опит, като за професионален опит се зачита стажът в държавната администрация;

2. притежават образователно-квалификационна степен "магистър".

(2) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Структурата и минималната численост на инспекторатите, редът и начинът за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

(3) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) С наредбата по ал. 2 Министерският съвет може да определи допълнителни изисквания, на които трябва да отговарят ръководителят и инспекторите.

(4) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) При осъществяване на своите функции инспекторите имат право да изискват документи, данни, сведения, справки и други носители на информация от проверяваните лица, които са необходими за извършване на проверките.

(5) (Отм., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 85 от 2017 г.) При извършване на проверките инспекторите имат право да изискват информация от държавните и местните органи, органите на съдебната власт и други институции.

(6) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 94 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., предишна ал. 4, бр. 85 от 2017 г.) Служителите в администрацията са длъжни да оказват пълно съдействие на инспекторите при осъществяването на функциите им.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Държавната агенция е администрация на пряко подчинение на Министерския съвет за разработване и осъществяване на политика, за която не е създадено министерство.

(2) Държавната агенция е юридическо лице на бюджетна издръжка.

(3) С постановлението за създаване на държавната агенция Министерският съвет определя начина на функциониране и необходимата административна организация за осъществяване на дейността ѝ.

(4) Държавната агенция се ръководи и представлява от председател, който се определя с решение на Министерския съвет.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2000 г., бр. 24 от 2006 г.) При осъществяване на своите функции председателят на държавната агенция се подпомага от заместник-председатели, чиито брой се определя в постановлението по ал. 3.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.) Министър-председателят сключва, изменя и прекратява договорите с председателя и заместник-председателите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2003 г.) Председателят е орган по назначаването на държавните служители в агенцията.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., отм., бр. 95 от 2003 г., нова, бр. 24 от 2006 г., изм. и доп., бр. 15 от 2012 г.) При осъществяване на своята дейност председателят може да създава съвети като експертни консултативни звена за решаване на проблеми от неговата компетентност, както и работни групи за изпълнение на конкретни задачи. Съвети се създават след съгласуване със съответния заместник министър-председател, на когото се представят и ежегодни отчети за дейността им. Съветите могат да включват експерти, както и представители на неправителствени организации, имащи отношение към дейността на съответната държавна агенция.

Чл. 48. Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на държавната агенция се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 49. Председателят на държавната агенция представя в Министерския съвет ежегоден доклад за дейността на държавната агенция.

Чл. 50. (1) Държавната комисия е колегиален орган към Министерския съвет или към министър за осъществяване на контролни, регистрационни и разрешителни функции по прилагането на закон или постановление на Министерския съвет.

(2) Държавната комисия е юридическо лице на бюджетна издръжка.

(3) С постановлението за създаване на държавна комисия Министерският съвет определя начина на функциониране и необходимата административна организация за осъществяване на дейността ѝ.

- (4) Председателят и членовете на държавната комисия се определят с решение на Министерския съвет.
- (5) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Министър-председателят сключва, изменя и прекратява договорите с председателя и членовете на държавната комисия.
- (6) Председателят ръководи дейността на държавната комисия и я представлява.
- (7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2003 г.) Председателят е орган по назначаването на държавните служители в администрацията на комисията.
- (8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., отм., бр. 95 от 2003 г.).

Чл. 51. Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на държавната комисия и на нейната администрация се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 52. (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Председателят на държавната комисия представя в Министерския съвет или пред министъра, към когото е създадена, ежегоден доклад за дейността ѝ.

Чл. 53. (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г.).

Чл. 54. (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Изпълнителната агенция е администрация към определен министър за административно обслужване на физически и юридически лица, както и за изпълнение на дейности и услуги, свързани с осигуряването на дейността на органите на държавната власт и на администрацията.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Изпълнителна агенция се създава със закон или с постановление на Министерския съвет.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.).

(4) Изпълнителната агенция се ръководи и представлява от изпълнителен директор.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Договорът с изпълнителния директор на изпълнителната агенция се сключва, изменя и прекратява от министъра, към който е създадена, съгласувано с министър-председателя.

(6) В наименованието на изпълнителните агенции може да не се изписва прилагателното "изпълнителна".

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2003 г.) Изпълнителният директор е орган по назначаването на държавните служители в агенцията.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г., отм., бр. 95 от 2003 г., нова, бр. 24 от 2006 г., изм. и доп., бр. 15 от 2012 г.) При осъществяване на своята дейност изпълнителният директор може да създава съвети като експертни консултативни звена за решаване на проблеми от неговата компетентност, както и работни групи за изпълнение на конкретни задачи. Съвети се създават след съгласуване с министъра, към когото е създадена агенцията, на когото се представят и ежегодни отчети за дейността им. Съветите могат да включват експерти, както и представители на неправителствени организации, имащи отношение към дейността на съответната изпълнителна агенция.

Чл. 55. Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на изпълнителната агенция се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 56. Изпълнителният директор на изпълнителната агенция представя на органа на изпълнителната власт, който го назначава, ежегоден доклад за дейността на изпълнителната агенция.

Чл. 57. (1) Областната администрация подпомага областния управител в осъществяването на неговите правомощия.

(2) Областната администрация е юридическо лице на бюджетна издръжка.

(3) Областната администрация се ръководи и представлява от областен управител, който е отговорен пред Министерския съвет.

Чл. 58. Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на областната администрация се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 59. Областният управител представя в Министерския съвет ежегоден доклад за дейността на областната администрация.

Чл. 60. (1) (Предишен текст на чл. 60 - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Министерският съвет може да създава с постановление на свое подчинение или към министър експериментални лаборатории, изследователски институти, образователни центрове или центрове за обучение, медицински или рехабилитационни центрове и други.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2001 г.) Дейността и организацията на работа на структурите по ал. 1 се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет или издаден от съответния министър, като разпоредбите на глава втора не се прилагат.

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2010 г.) Към Министерския съвет се създава и поддържа Административен регистър, който съдържа информация за:

1. (изм. – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) административните структури и свързаните с тях юридически лица по чл. 19, ал. 8, структурите по чл. 60, ал. 1 и съветите по чл. 21, включително за:

- а) техните ръководни органи;
- б) правилата, свързани с административното обслужване;
- в) местата, в които осъществяват дейност;
- г) разпределението на служителите по места;
- д) работното и приемното време за всяко място;

2. (доп. – ДВ, бр. 50 от 2016 г., в сила от 1.07.2016 г., изм., бр. 57 от 2016 г.) административните услуги, включително вътрешните административни услуги, електронните административни услуги, регистрационните, лицензионните, разрешителните и съгласувателните режими, включително свързаните с тях образци на документи, срокове и тарифи;

3. (изм. – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) заетите и незаетите длъжности в администрацията;

4. (изм. – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) обявленията за конкурсите;

5. (изм. – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) служебните и трудовите правоотношения.

(2) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) Организациите, предоставящи обществени услуги, въвеждат в регистъра по ал. 1 информация за:

- 1. техните ръководни органи;
- 2. обществените услуги, по повод на които се извършват административни услуги;
- 3. административните услуги, включително вътрешните административни услуги и електронните административни услуги;
- 4. местата, в които осъществяват административно обслужване;
- 5. приемното време за всяко място.

(3) (Предишна ал. 2, изм. – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) Административният регистър се поддържа като единна електронна база данни чрез интегрираната информационна система на държавната администрация и единната информационна система за управление на човешките ресурси в държавната администрация. Данните се вписват от служители, определени от съответния ръководител по ал. 1, т. 1. Служителите отговарят за достоверността на въвежданата информация.

(4) (Предишна ал. 3, доп. – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) Административният регистър е публичен, с изключение на информацията по ал. 1, т. 5, и всеки има право на свободен и безплатен достъп до информацията в него, включително за повторно използване.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2010 г., предишна ал. 4, доп., бр. 57 от 2016 г.) Обстоятелствата, които се вписват, условията и редът за воденето, поддържането и ползването на Административния регистър, както и отговорността за неизпълнение на задълженията във връзка с регистъра се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 62. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2010 г.) Ръководителите на административни структури в системата на изпълнителната власт представят на главния секретар на Министерския съвет ежегодно до 1 март доклад за състоянието на съответната администрация. Указания относно реда за предоставяне на информацията се дават от главния секретар на Министерския съвет.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2010 г.) Министър-председателят представя в Министерския съвет ежегодно до 30 април доклад за състоянието на администрацията, който се приема от Министерския съвет. Докладът се предоставя за сведение на Народното събрание и се публикува в електронната страница на Министерския съвет.

Чл. 63. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г., изм., бр. 15 от 2012 г.) В годишните доклади за дейността на министерствата, държавните комисии, държавните и изпълнителните агенции, областните администрации и съветите по чл. 21, ал. 1 се отчита изпълнението на поставените стратегически цели и приоритети от програмата на Министерския съвет. Докладите се публикуват в електронната страница на съответната административна структура или се оповестяват по друг обичаен начин ежегодно до 28 февруари.

Чл. 64. (Нов – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Администрацията осъществява цялостно управление на качеството на дейността си за ефективно и ефикасно постигане на стратегическите и ежегодните си цели, включително чрез системи за управление на качеството.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

(Нова - ДВ, бр. 30 от 2006 г.)

§ 1. (Обявен за противоконституционен от КС на РБ, несъответстващ с международни договори, по които България е страна - ДВ, бр. 8 от 1999 г., отм., бр. 99 от 2001 г., нов, бр. 30 от 2006 г.) По смисъла на този закон:

1. "Административно обслужване" е всяка дейност по извършване на административни услуги от структурите на администрацията и от организации, предоставящи обществени услуги.

2. "Административна услуга" е:

а) издаване на индивидуални административни актове, с които се удостоверяват факти с правно значение;

б) издаване на индивидуални административни актове, с които се признава или отрича съществуването на права или задължения;

в) извършване на други административни действия, които представляват законен интерес за физическо или юридическо лице;

г) консултациите, представляващи законен интерес за физическо или юридическо лице относно административноправен режим, които се дават по силата на нормативен акт или които са свързани с издаване на административен акт или с извършване на друга административна услуга;

д) експертизите, представляващи законен интерес за физическо или юридическо лице, когато нормативен акт предвижда тяхното извършване като задължения на администрацията на държавен орган или от овластена организация.

3. (Нова - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) "Вътрешна административна услуга" е административна услуга, която един административен орган предоставя на друг при осъществяването на неговите правомощия.

4. (Предишна т. 3 - ДВ, бр. 46 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2023 г., в сила от 19.09.2023 г.) "Обществени услуги" са обществени услуги по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за електронното управление.

5. (Предишна т. 4 - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) "Организация, предоставяща обществени услуги" е всяка организация, независимо от правната форма на учредяването ѝ, която предоставя една или повече от услугите по т. 4.

6. (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) "Административен контрол" е дейност за проверка и оценка на действията на администрацията за съответствие с нормативните и вътрешноведомствените актове с цел ефективност, прозрачност в управлението и предотвратяване на корупцията.

7. (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) "Система за управление на качеството" е съвкупност от целенасочени и координирани действия и процеси, чрез които се гарантира постигането на целите на администрацията, подобряването на ефективността и ефикасността на работата ѝ, като се прилагат подходящи аналитични инструменти с оглед на спецификата на дейността ѝ и потребностите на заинтересованите страни.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В срок три месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема Единен класификатор за длъжностите в администрацията съгласно чл. 13, ал. 1.

§ 3. В срок една година от влизането в сила на този закон органите на държавната власт привеждат своите администрации в съответствие с неговите разпоредби, освен ако в специален закон не е установено друго.

§ 4. В срок една година от влизането в сила на закона Министерският съвет преобразува съществуващите административни структури в системата на изпълнителната власт и привежда техните администрации в съответствие с този закон.

§ 5. Досегашните наименования на административните звена и длъжностите на служителите се привеждат в съответствие с определенията в този закон.

§ 6. В срок шест месеца от влизането в сила на закона органите на изпълнителната власт изготвят устройствени правилници на съответните им администрации в съответствие с изискванията на този закон и ги представят за приемане от Министерския съвет.

§ 7. В срок шест месеца от влизането в сила на закона Министерският съвет създава регистъра по чл. 61, включително за посочените административни структури в чл. 36 и 53 и на техните ръководни органи.

§ 8. (1) Административните структури в системата на изпълнителната власт, които не са преобразувани в срока по § 3, се прекратяват с ликвидация до три месеца след изтичането на този срок.

(2) Създадените със закон агенции и комисии не се преобразуват по този закон, но съответните им ръководни органи привеждат тяхната административна структура съобразно разпоредбите на този закон, в срока по § 3.

§ 9. Този закон отменя глава девета "Област" от Закона за местното самоуправление и местната администрация (обн., ДВ, бр. 77 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 24, 49 и 65 от 1995 г., бр. 90 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г. и бр. 33 от 1998 г.).

§ 10. (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., изм., бр. 24 от 2010 г.) Изпълнението на този закон се възлага на Министерския съвет.

§ 11. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията
(ДВ, бр. 99 от 2001 г., в сила от 20.11.2001 г.)

§ 18. Правоотношенията с лицата, които заемат като държавни служители длъжности на еднолични органи, техни заместници и членове на колегиални органи по чл. 19, ал. 4, се преобразуват с акт на органа по назначението в 14-дневен срок от влизане в сила на този закон. Придобитите от тях рангове и неизползваните отпуски се запазват.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията
(ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

§ 28. (1) Архивът и данните от Регистъра на административните структури и на актовете на органите на изпълнителната власт и от Регистъра на държавните служители се обединяват в Административния регистър.

(2) В срок 6 месеца от влизането в сила на този закон министърът на държавната администрация и административната реформа издава наредбата по чл. 61, ал. 4.

§ 29. В едномесечен срок от влизането в сила на този закон лицата по чл. 19, ал. 6 предприемат действия за прекратяване на извършваната търговска дейност, както и участието си в управителни, надзорни или контролни органи на търговски дружества и кооперации, с изключение на търговските дружества с държавно или общинско участие в капитала.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията
(ДВ, бр. 42 от 2009 г.)

§ 4. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон лицата по чл. 19, ал. 6 от Закона за администрацията подават декларация за несъвместимост по чл. 12, т. 1 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

(2) В случаите по ал. 1, когато е декларирано наличие на несъвместимост, се прилага чл. 13, ал. 2 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

(3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат за лице по ал. 1, което до влизането в сила на този закон е подало декларация за несъвместимост по чл. 12, т. 1 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията
(ДВ, бр. 24 от 2010 г.)

§ 8. До приемането на нова наредба по чл. 61, ал. 4 се прилага действащата наредба, доколкото не противоречи на този закон.

§ 9. В срок до три месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема наредбата по чл. 61, ал. 4.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона
за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси
(ДВ, бр. 97 от 2010 г.)

.....

§ 27. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. - бр. 8 от 1999 г.; изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 и 101 от 2001 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр.

46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г. и бр. 24 от 2010 г.) навсякъде думите "Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси" се заменят със "Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (ДВ, бр. 15 от 2012 г., изм. и доп., бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., доп., бр. 57 от 2016 г., изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 85 от 2017 г., доп., бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г., бр. 88 от 2023 г., бр. 33 от 2024 г.)

§ 16. (1) (*) Общо числеността на персонала на администрацията на изпълнителната власт по чл. 36 - 38, установена в съответните устройствени актове към датата на влизането в сила на този закон, не може да бъде увеличавана.

(2) (*) (Изм. – ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., бр. 85 от 2017 г.) Министерският съвет съобразно своите правомощия може да извършва компенсирани промени в рамките на числеността на персонала по ал. 1 по предложение на първостепенните разпоредители с бюджет след предварително съгласуване с администрацията на Министерския съвет.

(3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат по отношение на общинските администрации.

(4) (Нова – ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) Алинеи 1 и 2 не се прилагат по отношение на числеността на централната администрация на изпълнителната власт за целите на подготовката и до приключване на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г.

(5) (Нова – ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., изм., бр. 85 от 2017 г.) Министерският съвет може да увеличава числеността на персонала при условията на ал. 4 по предложение на министъра за Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018.

(6) (Нова – ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Назначените при условията и по реда на ал. 4 и 5 служители заемат длъжността по срочно трудово правоотношение или се преместват временно в друга администрация по реда на чл. 81б от Закона за държавния служител до приключване на дейностите, свързани с председателството.

(7) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2016 г.) Алинеи 1 и 2 не се прилагат за осигуряването на дейностите по изпълнението и/или управлението на проекти или програми, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или от други международни финансови институции и донори, с бенефициент – администрация на изпълнителната власт. В този случай само за срока на съответната дейност по проекта или програмата може да се назначават служители по срочно трудово правоотношение, ако техните възнаграждения са допустими за финансиране изцяло със средства от съответния проект или програма. Осигуряването на дейностите по изпълнението и/или управлението на програми се осъществява чрез увеличение на числеността на персонала на администрациите на изпълнителната власт.

(8) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при увеличението на числеността на персонала на Агенция "Пътна инфраструктура" във връзка с реорганизиране на дейността на централната администрация на Агенция "Пътна инфраструктура", свързана с определяне на функции по опериране с Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, както и във връзка със създаване на специализирано звено "Национално тол управление".

(9) (Нова – ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при увеличението на числеността на персонала на Министерството на околната среда и водите, регионалните инспекции по околната среда и водите, дирекциите на националните паркове и на Басейнова дирекция "Черноморски район" във връзка със създаването на административни звена, които подпомагат органите по чл. 115а и 117а от Закона за биологичното разнообразие.

(10) (Нова – ДВ, бр. 33 от 2024 г.) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при увеличаване на числеността на персонала на Министерството на вътрешните работи, когато увеличаването е свързано с числеността на държавните служители със статут по Закона за Министерството на вътрешните работи за нуждите на контрола по границите, при засилен миграционен натиск или за обезпечаване на основните дейности по чл. 6, ал. 1, т. 1 – 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

§ 17. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон:

1. Министерският съвет:

а) да приеме правилника по чл. 22а, ал. 2 от Закона за администрацията;

б) да приведе приетите от него актове за създадените съвети в съответствие с този закон.

2. Министрите, председателите на държавните агенции и изпълнителните директори на изпълнителните агенции да закрийт или да приведат в съответствие създадените от тях съвети, които не отговарят на изискванията на този закон.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение на Закона за администрацията
(ДВ, бр. 82 от 2012 г.)

.....

§ 16. Министерският съвет и министрите привеждат приетите, съответно издадените от тях подзаконовни нормативни актове в съответствие с този закон в едномесечен срок от влизането му в сила.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс
(ДВ, бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.)

.....

§ 11. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема наредбата по чл. 18, ал. 3 от Закона за администрацията.

§ 12. (1) Административните органи въвеждат комплексно административно обслужване не по-късно от една година от влизането в сила на този закон.

(2) Спазването на срока по ал. 1 се възлага на главния секретар, съответно на постоянния секретар на отбраната и на секретаря на общината, а за Министерството на вътрешните работи – на министъра на вътрешните работи или на оправомощено от него длъжностно лице.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията
(ДВ, бр. 85 от 2017 г.)

§ 8. В 5-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема наредбата по чл. 46б, ал. 2.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за противодействие на корупцията и
за отнемане на незаконно придобитото имущество
(ДВ, бр. 7 от 2018 г.)

.....

§ 17. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. – бр. 8 от 1999 г.; изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр. 46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г., бр. 24 и 97

от 2010 г., бр. 69 от 2011 г., бр. 15 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 17 от 2013 г., бр. 19 и 27 от 2014 г., бр. 60 и 96 от 2015 г., бр. 50, 57 и 98 от 2016 г. и бр. 85 от 2017 г.) се правят следните изменения:

.....
2. Навсякъде в закона думите "Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси" се заменят със "Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество".
.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г.
(ДВ, бр. 53 от 2023 г., в сила от 10.06.2023 г.)

.....
§ 7. (*) Разпоредбите на § 16, ал. 1 и 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 15 от 2012 г.; изм., бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г. и бр. 80 от 2018 г.) не се прилагат за 2023 г. за увеличаване числеността на Държавния авиационен оператор за изпълнение на допълнително възложени функции и не се прилагат за увеличаване на числеността на Българската агенция за инвестиции, на Комисията за защита на личните данни и омбудсмана на Република България.
.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за електронното управление
(ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 19.09.2023 г.)

.....
§ 39. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон административните органи привеждат образците на заявленията за административни услуги в съответствие с чл. 29, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

§ 40. Административните органи привеждат регистрите, които водят, в съответствие с този закон не по-късно от 31 март 2025 г. съгласно график, приет с постановление на Министерския съвет, в срок до 31 октомври 2023 г.

§ 41. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие с него наредбата по чл. 12, ал. 4.
.....